

Opleiding Cognitieve Analytische Therapie (CAT), 2024

De opleiding in Cognitieve Analytische Therapie (CAT) in Nederland wordt aangeboden vanuit het TOPGGz erkende expertisecentrum Vroege Interventie Helping Young People Early (HYPE) van GGz Centraal.

De opleiding is toegankelijk voor alle professionals die aan de opleidingseisen voldoen en geïnteresseerd zijn in CAT. De opleiding is ook toegankelijk als professionals niet binnen vroege interventie werkzaam zijn.

Voor meer informatie over CAT verwijzen wij graag naar de volgende websites:

- <http://internationalcat.org>
- <https://www.acat.me.uk>

Uitgangspunten voor de opleiding HYPE & CAT

- de opleiding wordt aangeboden door Christel Hessels, Anneke Gielen en Renske Haalboom. Anneke Gielen en Christel Hessels zijn beiden klinisch psycholoog, erkend supervisor van de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP), CAT practitioner en CAT supervisor van het Nederlands Register Cognitieve Analytische Therapie (CAT-NL). Renske Haalboom is GZ-psycholoog, CAT practitioner en CAT supervisor van het Nederlands Register Cognitieve Analytische Therapie (CAT-NL)
- de opleiders hebben regelmatig overleg om de standaard van de opleiding en de ontwikkeling van de cursisten te evalueren, met als doel dat zij opgeleid worden tot CAT practitioners in overeenstemming met de internationale eisen
- alle opleiders geven les over alle onderwerpen. Afhankelijk van de groepsgrootte zijn er 2 opleiders tijdens de opleidingsdagen aanwezig
- om goede aansluiting met de internationale ontwikkelingen in CAT te behouden en daarmee state-of-the-art op te leiden, worden elk jaar twee opleidingsdagen verzorgd door een gerenommeerde internationale docent
- accreditatie voor de FGZPT (en indien gewenst voor de NVVP) wordt aangevraagd
- de opleiding (basis en verdieping) voldoet aan de internationale eisen volgens de *International Cognitive Analytic Therapy Association* (ICATA) op het niveau van *CAT practitioner*

Opleidingen

CAT wordt door diverse professionals geboden waarbij er in Nederland drie verschillende opleidingen in CAT zijn:

1. een **cognitief analytisch werkende** ondersteunt de psychotherapieën en maakt de vertaling naar de directe context en het dagelijks leven van de cliënt; een cognitief analytisch werker werkt op basis van cognitieve analytische therapie onder verantwoordelijkheid van een CAT-practitioner
2. een **CAT practitioner** is een BIG-geregistreerde behandelaar in de GGZ, die de tweejarige opleiding tot CAT-practitioner heeft afgerond en op basis daarvan zelfstandig individuele cognitieve analytische therapie biedt
3. een **CAT supervisor** is een CAT-practitioner die een opleiding tot CAT supervisor heeft afgerond; een onderdeel hiervan is het geven van (groeps-)supervisie in CAT

Om goed aan te sluiten bij de internationale eisen van de [International Cognitive Analytic Therapy Association](#) (ICATA) en daarmee internationaal kwaliteitsborging te bieden, zijn de Nederlandse opleidingseisen vanuit CAT-NL afgestemd op de eisen van ICATA. In de opleiding wordt er samengewerkt met internationale docenten, supervisors en leertherapeuten, allen erkend door ICATA.

Op basis van deze eisen maken we onderscheid tussen:

1. de opleiding tot Cognitief Analytisch Werkende (volgens ICATA: *CAT skills level*)
2. de opleiding tot CAT practitioner
3. de opleiding tot CAT supervisor

Voor alle drie de opleidingen geldt:

- de docenten leveren een maand voor de opleidingsdagen de benodigde literatuur voor de komende opleidingsdag aan
- aanbevolen literatuur om zelf aan te schaffen is: *Ryle, A. & Kerr, I.B. (2020) Introducing Cognitive Analytic Therapy: Principles and Practice of a Relational Approach to Mental Health, 2nd Edition*

1. Opleiding tot Cognitief Analytisch Werkende

De opleiding tot cognitief analytisch werkende bestaat uit de volgende onderdelen:

- 8 opleidingsdagen basisopleiding CAT
- deelnemers hebben gedurende hun opleiding op elk moment minimaal 2 lopende behandelingen op basis van CAT die zij inbrengen in de driewekelijkse supervisie door een erkend CAT supervisor (CAT-NL of ICATA)
- 40 supervisiesessies
- het schrijven van een reflectieverslag
- persoonlijke leertherapie (*Reformulation* van minimaal 3 uur) door een erkend CAT-therapeut (ICATA-erkend); het advies is om dit te doen wanneer er enige ervaring in het werken met CAT is opgedaan

Leerdoelen voor opleiding tot cognitief analytisch werkende:

- begrip van de ontwikkeling van het CAT-model
- begrip van de integratie van verschillende therapeutische modellen in CAT
- de kernprincipes van CAT kunnen herkennen
- kennis van het model van normale en deviante persoonlijkheidsontwikkeling en borderline persoonlijkheidsstoornis vanuit CAT
- een basis in het herkennen van *reciprocal role procedures* (RRP) in het verhaal van de cliënt
- het gebruik maken van elementen van de reformulation in samenwerking met de cliënt en diens naasten, bijvoorbeeld in het kunnen lezen en gebruiken van diagrammen
- ontwikkelen van vaardigheden in het gebruik van CAT technieken om de cliënt te helpen therapie-doelen te bereiken
- ervaring opdoen in *mapping*
- vaardigheden ontwikkelen wat betreft oefenmogelijkheden/opdrachten voor cliënten om hun gebruikelijke RRP's te herkennen of te herzien
- bewust zijn van CAT competenties in verschillende domeinen
- het onder supervisie ervaring op doen met de verschillende fases van CAT in minimaal 8 deelbehandelingen

Opleidingsdagen opleiding cognitief analytisch werkende: totaal 8 dagen.

Deze dagen worden in vier blokken van telkens twee aaneengesloten dagen aangeboden

- introductie kernprincipes CAT
- het oefenen met CAT met behulp van specifieke CAT technieken
- de structuur van CAT
- het zelfconcept in CAT

Specifiek voor professionals werkend in vroege interventie vinden er 2 inleidende dagen plaats die een introductie in vroege interventie bieden.

Supervisie

Start na de eerste 2 opleidingsdagen in groepjes van 3 of 4 supervisanten, in driewekelijkse frequentie.

Elke supervisant heeft op elk moment 2 cliënten, 30 minuten per supervisant om twee casussen te bespreken (dus in groep van 3 supervisanten: 90 minuten, of in groepje van 4 supervisanten: 120 minuten).

2. Opleiding tot CAT practitioner

De opleiding tot CAT practitioner bestaat uit de volgende onderdelen:

- 8 opleidingsdagen basisopleiding CAT
- 8 opleidingsdagen verdiepende cursus CAT practitioner
- deelnemers hebben gedurende hun opleiding op elk moment minimaal 2 psychotherapieën (CAT) lopen die zij bespreken in de wekelijkse supervisie door een erkend CAT-supervisor (CAT-NL of ICATA)
- 80 supervisiesessies CAT
- het schrijven van een casusverslag jaar 1
- het presenteren van een casus in de opleidingsgroep
- het schrijven van een casusverslag jaar 2
- het schrijven van een theoretisch essay
- persoonlijke leertherapie (*Reformulation* van minimaal 3 uur) door een erkend CAT-therapeut (ICATA-erkend); het advies is om dit te doen wanneer er enige ervaring in het werken met CAT is opgedaan

Leerdoelen voor basisgedeelte van de opleiding tot CAT practitioner:

- begrip van de ontwikkeling van het CAT-model
- begrip van de integratie van verschillende therapeutische modellen in CAT
- de kernprincipes van CAT kunnen herkennen
- kennis van het model van normale en deviante persoonlijkheidsontwikkeling en borderline persoonlijkheidsstoornis vanuit CAT
- het herkennen van *reciprocal role procedures* (RRP) in het verhaal van de cliënt
- vaardigheden ontwikkelen in het begrijpen van kernproblemen, kernpatronen en - procedures van de cliënt door middel van de *CAT formulation*
- ontwikkelen van vaardigheden in het gebruik van CAT technieken om de cliënt te helpen therapie-doelen te bereiken

- ervaring opdoen in *mapping* en het schrijven van brieven om de problemen van de cliënt te herformuleren (*reformulation*)
- vaardigheden ontwikkelen wat betreft oefenmogelijkheden/opdrachten voor cliënten om hun gebruikelijke RRP's te herkennen
- bewust zijn van CAT competenties in verschillende domeinen
- het onder supervisie ervaring op doen met de verschillende fases van CAT in minimaal 2 casussen

Opleidingsdagen basisgedeelte opleiding CAT practitioner: totaal 8 dagen.

Deze dagen worden in vier blokken van twee aaneengesloten opleidingsdagen geboden over:

- introductie kern principes van CAT (2 dagen)
- het oefenen met CAT met behulp van specifieke CAT technieken
- de structuur van CAT
- het zelfconcept in CAT

Specifiek voor professionals werkend in vroege interventie vinden er in het eerste jaar 2 inleidende dagen plaats die een introductie in vroege interventie bieden.

Supervisie

Start na de eerste 2 opleidingsdagen in groepjes van 3 of 4 supervisanten, in wekelijkse frequentie. Elke supervisant heeft telkens 2 cliënten, 30 minuten per supervisant (dus in groep van 3 supervisanten: 90 minuten, of in groepje van 4 supervisanten: 120 minuten).

Leerdoelen voor verdiepende gedeelte van de opleiding tot CAT practitioner:

- begrip van het CAT model en hoe dit kan worden toegepast in verschillende settings
- begrip van de integratie en bijdragen van verschillende therapeutische modellen in CAT
- kennis van het model van normale en deviante persoonlijkheidsontwikkeling, eetstoornis en psychose vanuit CAT
- ontwikkelen van *CAT formulation* vaardigheden in het begrijpen van complexe casussen
- het ontwikkelen van vaardigheden in het gebruik van CAT technieken om de cliënt te helpen zijn of haar therapie-doelen te bereiken
- plannen en uitvoeren van CAT interventies, rekening houdend met de capaciteiten van de cliënt (*Zone of Proximal Development, ZPD*), om zodoende therapeutisch en ontwikkelingsgericht te werken
- in staat zijn om in CAT termen te reflecteren op eigen bijdrage aan het therapeutisch proces
- in twee jaar onder supervisie in totaal 8 casussen afronden waarin de fases van CAT zijn doorlopen of minstens de barrières voor herkenning (*recognition*) en revisie (*revision*) zijn geïdentificeerd

Opleidingsdagen in het verdiepende gedeelte van de opleiding tot CAT practitioner: totaal 8 dagen aangeboden in vier blokken van twee aaneensluitende dagen over:

- centrale concepten van CAT
- het gebruik van het zelfconcept en de therapeutische alliantie
- het zelfconcept in de maatschappij: sociale factoren van geestelijke gezondheidsproblemen
- werken met specifieke psychopathologie en (doel)groepen

Supervisie

Na het eerste jaar wordt de supervisie geëvalueerd en kan de samenstelling en supervisor van de supervisiegroepjes eventueel aangepast worden om ook voldoende nieuwe input binnen het supervisieproces te krijgen (in groepjes van 3 of 4 supervisanten, in wekelijkse frequentie). Elke supervisant heeft op elk moment 2 cliënten, 30 minuten per supervisant (dus in groep van 3 supervisanten: 90 minuten, of in groepje van 4 supervisanten: 120 minuten).

Evaluatie van deelnemers

1. Casusverslag jaar 1 en casusverslag jaar 2 ('Feedback Form Case Study year 1 and year 2')
2. CAT Competency and supervision evaluation (twee keer per jaar) ('CAT Competency and Supervision Evaluation Form')
3. afronden van 4 CAT casussen in jaar 1 om door te gaan naar jaar 2.
4. theoretical essay ('CAT year 2 essay feedback form')
5. afronding van alle onderdelen behorende bij de opleiding tot CAT-practitioner ('Formulier afronding 'CAT Practitioner')

Evaluatie van bij de opleiding betrokken CAT supervisoren

Bij de opleiding betrokken CAT supervisoren moeten elke 5 jaar aantonen dat zij:

1. Minimaal 50 uren supervisie hebben geven aan een groep van 2-3 supervisanten CAW, CAT-practitioners of zij die daartoe in opleiding zijn. Hierin vindt twee keer per jaar een evaluatie van supervisie met supervisanten plaats (op basis van 'CAT Competency and Supervision Evaluation Form')
2. Bijscholing hebben gevolgd die gericht is op het geven van supervisie. Deze bestaat minimaal uit 10 uur intervisie met collega CAT supervisoren gericht op: reflectie op professionele attitude en vaardigheden in relationele supervisie conform CAT model. Aanvullend wordt geadviseerd: minimaal 8 uur scholing op het gebied van supervisie (via CAT-vereniging of NVP).

Evaluatie van de opleidingsdagen

Elke 2 opleidingsdagen vindt er mondelinge evaluatie met docenten en opleidelingen plaats.

3. Opleiding tot CAT-supervisor

De opleiding tot CAT supervisor bestaat uit de volgende onderdelen:

- onder supervisie minstens 24 CAT groepssupervisiesessies geven aan een groep van 2-3 supervisanten (dit zijn CAT-practitioners of CAT-practitioners in opleiding)
- 12 supervisiesessies volgen door een ICATA erkend CAT-supervisor
- 5 dagdelen opleiding volgen van een internationaal erkende CAT supervisoropleiding (zoals '*Relational skills in CAT supervision*' bij ACAT)
- het schrijven van een reflectieverslag